

Europees Talenlabel

VOOR INNOVATIEF TALENONDERWIJS 2020

Thema: Taaldiversiteit omarmen en ondersteunen !

Hoe positief omgaan met taaldiversiteit in de klas, op school en de
volwasseneneducatie?

Hoe kunnen we (toekomstige) leraren/directies/vormingswerkers hierin beter
ondersteunen?

INFORMATIEBROCHURE

Europees Talenlabel

INHOUDSTAFEL

1. Het Europees Talenlabel
2. Het thema in 2020: Taaldiversiteit op school omarmen en ondersteunen !
3. Doelgroep
4. Europese en Vlaamse criteria
5. Prijzen en prijsuitreiking
6. Hoe deelnemen?
7. Samenstelling jury
8. Meer informatie?

BIJLAGE: deelnameformulier *Het Europees Talenlabel 2020*

1. Het Europees Talenlabel

Het *Europees Talenlabel* is een initiatief van de Europese Commissie ter bevordering van het vreemdetalenonderwijs in de lidstaten van de Europese Unie. Het werd voor het eerst uitgereikt in 1998.

In Vlaanderen wordt het *Europees Talenlabel* jaarlijks uitgereikt door Epos vzw. Zo kan Epos innovatieve taleninitiatieven uit Vlaanderen identificeren en dankzij de bijhorende prijzen extra onder de aandacht brengen. Die prijzen geven erkenning aan hetgeen mensen en organisaties ondernemen rond talen, bovendien is het vooral de bedoeling dat de genomineerden en de prijswinnaars inspiratie bieden aan iedereen die bezig is met het leren van talen en taaldiversiteit. Onze promotie richt zich dan ook tot beleidsmakers, onderzoekers en mensen uit de praktijk – niet alleen in Vlaanderen maar door het Europese karakter van deze wedstrijd ook in heel Europa. De criteria om de winnaars te bepalen werden vastgelegd door de Europese Commissie; Vlaanderen voegde er 3 Vlaamse prioriteiten aan toe.

Meer info over het Europees Talenlabel vind je op:

http://ec.europa.eu/languages/policy/strategic-framework/language-label_en.htm

2. Het thema voor 2020

In 2020 herhalen we het thema: **‘Taaldiversiteit op school omarmen en ondersteunen’**; Epos hecht veel belang aan het thema sociale inclusie en geeft dit prioriteit in haar werking. Het aantal leerlingen in Europa met een andere moedertaal dan de onderwijstaal blijft overigens toenemen (1). Uit gegevens blijkt dat lesgeven in de moedertaal van jonge leerlingen essentieel is om hen een sterke eerste start in het onderwijs te geven (2). Vaardigheden die in de ene taal worden ontwikkeld zijn immers overdraagbaar naar een andere, op voorwaarde dat er voldoende blootstelling is aan beide talen en de motivatie om te leren voldoende groot is (3).

Scholen die taalkundige en culturele diversiteit omarmen en integratie ondersteunen, hebben een positief effect op het leervermogen van alle kinderen. Scholen waar kinderen sneller worden ondergedompeld in gewone klassen zullen betere kansen bieden voor cultureel bewustzijn en waardering van diversiteit via onderwijzen en leren.

---

¹ Europese Commissie (2016), Onderwijs- en opleidingsmonitor 2016.

² Zie UNESCO (2008), Mother tongue matters: Local language as a key to effective learning, Parijs.

Europees Talenlabel

Daarnaast kunnen meertalige benaderingen in klassen van jongs af aan gunstig zijn voor het leervermogen van alle kinderen, ongeacht hun achtergrond. Uit een recente studie van de Commissie blijkt dat, terwijl leerlingen vaak een internationale achtergrond hebben en velerlei talen spreken, de leerkrachten in de meeste Europese landen nog altijd veelal monocultureel zijn en vaak niet weten hoe ze moeten omgaan met diversiteit in de klas. Talen zijn maar één aspect van diversiteit; ze zijn echter cruciaal omdat leren een diep linguïstisch proces is. Alle leerprocessen komen in gevaar als leerlingen geen goed begrip hebben van de onderwijstaal. Met de migratiestromen in Europa krijgen we ook te maken met volwassenen met een internationale achtergrond die de taal van het nieuwe gastland willen/moeten leren om optimaal te kunnen participeren in het leven en werken in onze maatschappij. Voor de vormingswerkers en leraars in de volwasseneneducatie zien we gelijkaardige situaties als in het schoolonderwijs, toch is het een extra uitdaging want bij volwassenen moeten ze zeker rekening houden met de taalvaardigheden en -kennis die deze mensen met zich meebrengen. In deze context is de lerarenopleiding en -nascholing erg belangrijk: strategieën om leerkrachten/vormingswerkers voor te bereiden op meertalige klassen/groepen moeten verder worden ontwikkeld. Zij moeten immers beschikken over vaardigheden om gepaste strategieën te ontwikkelen voor onderwijs en leren – vooral in verband met talen – en empathisch te zijn en na te denken over hun eigen overtuigingen en culturele verschillen.

3. Doelgroep

Het Talenlabel kan uitgereikt worden aan elk initiatief dat past bij het thema **“Taaldiversiteit omarmen en ondersteunen”** zoals hierboven omschreven.

Het kan gaan om:

- scholen uit het basis, secundair (algemeen, beroeps en technisch (buitengewoon) onderwijs),
- organisaties uit de (non) formele volwasseneneducatie die zich richten op het verbeteren van de taalvaardigheden van volwassenen in het Nederlands (CVO, TKO, Vormingplus, bibliotheken, cultuurcentra...)
- elke organisatie die bijdraagt tot de ondersteuning van (toekomstige)

Europees Talenlabel

leraren/vormingswerkers/opleiders in scholen/volwasseneneducatie om met taaldiversiteit op school, in de klas en/of in de het maatschappelijk gebeuren om te gaan en positief te benaderen.

De aanvragen voor het Europees Talenlabel 2020 tonen aan dat ze nadenken over de vraag hoe de hierboven voorgestelde uitdagingen kunnen worden aangepakt. Ze proberen nieuwe initiatieven, innovatieve onderwijsmethodes en nieuwe technologieën in te zetten om kinderen/jongeren/volwassenen op een betere manier talen te doen verwerven, betere en inclusievere scholen/organisaties te ontwikkelen. *(OPM: inclusief heeft hier een ruimere betekenis dan gebruikelijk in Vlaanderen; het betekent niet enkel openstaan voor kinderen/jongeren/volwassenen met een mentale of fysieke beperking, maar ook openstaan voor socio-cultureel en economisch achtergestelden.)*

Het Talenlabel wordt toegekend aan projecten/initiatieven die in 2020 afgesloten worden of zijn, of die momenteel lopen. Projecten/initiatieven die al in 2018 of daarvoor afgesloten werden of die zich pas in een concept- of beginfase bevinden, komen niet in aanmerking.

4. De Europese en Vlaamse criteria

De Europese Commissie heeft voor het *Europees Talenlabel* een aantal algemene criteria vastgelegd waaraan de ingediende projecten/initiatieven moeten voldoen. We voegden drie Vlaamse criteria toe.

Europese criteria:

- 1) De projecten/initiatieven moeten **breed van opzet zijn**. Alle betrokken elementen – lerenden, leraren, methoden en materiaal – moeten helpen om de behoeften van de lerenden in kaart te brengen en te vervullen. De beschikbare middelen moeten creatief worden aangewend om het leren van talen te stimuleren. Daarmee bedoelen we bijvoorbeeld de aanwezigheid van moedertaalsprekers, taalbeoefening met partnersteden of -instellingen of samenwerking met het plaatselijke bedrijfsleven.
- 2) De projecten/initiatieven moeten in hun nationale (Vlaamse) context een **toegevoegde waarde** hebben. Zij moeten leiden tot kwantitatieve en/of kwalitatieve verbeteringen in het onderwijzen en leren van talen. Uit kwantitatief oogpunt kan dit betekenen dat met verscheidene talen wordt gewerkt, en vooral met de minder gebruikte en minder

Europees Talenlabel

onderwezen talen. Kwalitatief gezien kan het de toepassing van een betere methode dan voorheen betekenen.

- 3) De projecten/initiatieven moeten de lerenden en/of de leraren/begeleiders **motiveren**.
- 4) De projecten/initiatieven moeten **origineel en creatief** zijn. Zij moeten naar nieuwe methoden zoeken, die geschikt zijn voor de betrokken lerenden. Wat voor de een innovatief is, hoeft dat voor een ander niet te zijn.
- 5) De projecten/initiatieven moeten een **Europese dimensie** hebben. Zij moeten aansluiten bij de Europese werkelijkheid en de taalkundige verscheidenheid in de Europese Unie, en gebruik maken van de daardoor geboden mogelijkheden (bijvoorbeeld grensoverschrijdende contacten) om het begrip van andere culturen door het leren van talen te verbeteren.
- 6) De projecten/initiatieven moeten innovatie omvatten die **overdraagbaar** is. Zij moeten een potentiële inspiratiebron voor anderen in andere landen en contexten zijn. Zij zouden bijvoorbeeld aangepast kunnen worden voor het leren van andere talen of voor andere leeftijdsgroepen dan die waarvoor het project oorspronkelijk bedoeld was.

Naast de Europese criteria kan uw project/initiatief meer kans maken als het beantwoordt aan één of meer van de volgende Vlaamse prioriteiten:

1. Het project/initiatief is emancipatorisch: het heeft als belangrijkste eigenschap dat het werk maakt van/zich richt op de ontvoogding en ontplooiing van personen met de minste scholingskansen en – in het kader van levenslang leren – bijdraagt tot het verlagen van drempels voor deze doelgroep.
2. Het project/initiatief bevordert de talensensibilisering en het intercultureel begrip, *(OPM: bij talensensibilisering is het niet de bedoeling dat leerlingen een specifieke taal leren, maar wel een open attitude ontwikkelen ten aanzien van talen en culturen. Het gaat om het sensibel, gevoelig maken voor verschillende talen of voor taal in het algemeen.)*
3. Het project/initiatief is gericht op de spontane communicatievaardigheid.

5. Prijzen en uitreiking

De laureaten van het Europees Talenlabel 2020 ontvangen naast het officiële certificaat (ondertekend door de Europese Commissaris en de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand), een trofee en een geldprijs (1.000 euro, 600 euro of 300

Europees Talenlabel

euro). Bovendien mogen de laureaten het logo gebruiken van het Europees Talenlabel met de vermelding 'laureaat 2020' (op briefpapier, website e.a.) .

De prijzen van het Europees Talenlabel worden wellicht in het najaar 2020 uitgereikt. 5 genomineerde projecten zullen er worden voorgesteld; 3 van hen zullen er hun prijzen ontvangen.

6. Hoe deelnemen

- U / uw organisatie behoort tot de doelgroepen die vermeld worden in punt 3 (zie hierboven)
- Uw activiteiten sluiten aan bij het thema van 2020, ze zetten spontaan/informeel leren centraal en werden/worden op doordachte wijze in uw beleid geïntegreerd.
- Uw project/initiatief beantwoordt aan **alle** Europese criteria en voldoet bij voorkeur aan één of meer van de Vlaamse prioriteiten zoals beschreven onder punt 4.
- Uw project/initiatief loopt momenteel of is/wordt afgesloten in 2020. Het werd niet in 2018 (of al daarvoor) afgesloten en het bevindt zich evenmin in de concept- of beginfase.
- U ontving het Europees Talenlabel niet eerder voor een gelijkaardig project/initiatief.
- U dient **uiterlijk op 20 oktober 2020** het deelnameformulier in dat als bijlage bij deze informatiebrochure is gevoegd.

7. Samenstelling jury

De beoogde samenstelling:

- één vertegenwoordiger per onderwijskoepel
- één vertegenwoordiger van de afdeling Horizontaal Beleid van het Departement Onderwijs en Vorming
- één vertegenwoordiger van de onderwijsinspectie
- twee vertegenwoordigers van het Departement Cultuur, Jeugd en Media
- een vertegenwoordiger van de lerarenopleiding
- één vertegenwoordiger van het Europees Platform (Nederland)
- één jurylid van de selectiecommissie voor het Europees Talenlabel in Nederland
- één vertegenwoordiger van Epos vzw

Europees Talenlabel

8. Meer informatie ?

Wenst u meer informatie over het *Europees Talenlabel* dan kan u hiervoor terecht bij:

Epos vzw Koning Albert II-laan 15

H. Consciencegebouw 3C

T.a.v. Renilde Reynders

1210 Brussel

E-mail: renilde.reynders@epos-vlaanderen.be

Website: www.Epos-vlaanderen.be

BIJLAGE : [het aanvraagformulier](#)

Europees Talenlabel

